

A sérülékeny csoportok egészségét potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelésekkel járó munkakörök, illetőleg munkakörülmények

1. Fogalmak

- 1.1. Sérülékeny csoportok: fiatalok, továbbá várandós, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, valamint idősödők.
- 1.2. Nemrégén szült nő: aki legfeljebb hat héttel korábban szült, de gyermekét nem neveli, számára anyatejet nem ad.
- 1.3. Idősödő: az egyénre irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személy.
- 1.4. A munkaviszony szempontjából fiatal munkavállaló az, aki tizennyolcadik életévét még nem töltötte be.
- 1.5. Éjszakai munka: a huszonkét és hat óra közötti időszakban teljesített munkavégzés.

2. Nőkre vonatkozó előírások

- 2.1. Nőt nem szabad olyan munkára alkalmazni, amely testi alkatára, illetve fejlettségére tekintettel rá hátrányos következményekkel járhat. Azokat a munkaköröket, amelyekben nő nem, vagy csak meghatározott munkafeltételek biztosítása esetén, illetve előzetes orvosi vizsgálat alapján foglalkoztatható, jogszabály határozza meg.
- 2.2. A nő terhessége várandóssága megállapításától gyermeke egyéves koráig — munkaköri alkalmasságára vonatkozó orvosi vélemény bemutatása alapján — az állapotának egészségügyi szempontból megfelelő munkakörbe kell ideiglenesen áthelyezni, vagy meglévő munkakörében a munkafeltételeket kell megfelelően módosítani. Az új munkakör kijelöléséhez a munkavállaló hozzájárulása szükséges.
- 2.3. Tilos a munkavállalót terhesség várandósság megállapítására irányuló vizsgálat elvégzésére, illetve erről szóló igazolás bemutatására kötelezni, kivéve, ha erre a munkaköri alkalmasság vizsgálata és véleményezése körében, jogszabály előírása alapján kerül sor.
- 2.4. Rendkívüli munkára nem vehető igénybe:
  - a) a nő várandóssága megállapításától a gyermeke egyéves koráig,
  - b) a gyermekét egyedül nevelő munkavállaló a gyermeke egyéves koráig, valamint
  - c) a munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott egészségkárosító kockázat fennállásakor.
- 2.5. A 2.4 bekezdésben meghatározott esetben
  - a) egyenlőtlen munkaidő-beosztás csak a munkavállaló hozzájárulása esetén alkalmazható,
  - b) a heti pihenőnapok egyenlőtlenül nem oszthatók be,
  - c) rendkívüli munkaidő vagy készenlét nem rendelhető el.
- 2.6. A gyermekét egyedül nevelő munkavállaló – gyermeke egyéves korától négyéves koráig – csak beleegyezésével vehető igénybe rendkívüli munkára, készenlétre.
- 2.7. Éjszakai munkára nem vehető igénybe:
  - d) a nő várandóssága megállapításától a gyermeke egyéves koráig,
  - e) a gyermekét egyedül nevelő munkavállaló a gyermeke egyéves koráig.

- 2.8. A munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott egészségkárosító kockázat fennállásakor a munkavállaló beosztás szerinti napi munkaideje éjszakai munkavégzés során a nyolc órát nem haladhatja meg.

3. Fiatal munkavállalókra vonatkozó előírások

- 3.1. Fiatal munkavállalót nem szabad olyan munkára alkalmazni, amely testi alkatára, illetve fejlettségére tekintettel rá hátrányos következményekkel járhat. Azokat a munkaköröket, amelyekben fiatal munkavállaló nem, vagy csak meghatározott munkafeltételek biztosítása esetén, illetve előzetes orvosi vizsgálat alapján foglalkoztatható, jogszabály határozza meg.
- 3.2. A fiatal munkavállaló éjszakai munkára, rendkívüli munkavégzésre, valamint ügyeletre, illetve készenlétre nem vehető igénybe.
- 3.3. A tanulónak a szakma elsajátításához szükséges – egészségkárosodás kockázatával járó munkakörülmények közötti – foglalkoztatása nem haladhatja meg azt az időtartamot, amely a szakma elsajátításához szükséges.
- 3.4. A fiatal munkavállaló munkaideje legfeljebb napi nyolc óra, illetve heti negyven óra lehet. Fiatal munkavállaló esetében egy hétnél hosszabb munkaidőkeret nem alkalmazható. A munkaidő megállapításánál a több munkáltató részére történő munkavégzés munkaidejét össze kell számítani.
- 3.5. Ha a fiatal munkavállaló napi munkaideje a négy és fél órát meghaladja, részére legalább harminc perc, hat órát meghaladó beosztás szerinti napi munkaidő esetén, legalább negyvenöt perc munkaközi szünetet kell biztosítani.
- 3.6. A fiatal munkavállaló esetében napi pihenőidő mértéke legalább tizenkét óra.

4. Idősödő munkavállalókra vonatkozó előírások

- 4.1. Az idősödő munkavállaló foglalkoztatásánál fokozottan törekedni kell a munkának a munkavállaló munkaképességéhez való igazítására.

5. Korlátozó szabályok

- 5.1. Mindig a munkahelyre, a végzett munkára és tevékenységre való tekintettel kell a szükséges korlátozó intézkedéseket meghozni, ezért ennek érdekében a szervezeti egység vezetőnek, ill. a munkahelyi vezetőnek a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 8. számú mellékletét mindenkor figyelembe kell venni. A PTE-n alkalmazott munkakörök, tevékenységi körök korlátozásait iránymutatásként jelen melléklet táblázata tartalmazza.
- 5.2. Terhes Várandós nő esetében a foglalkoztatási tilalom a jelen utasítás táblázatában szereplő valamennyi munkakörre, munkakörülményre kiterjed.
- 5.3. Ezen munkakörökben alkalmazottak szabályszerű foglalkoztatása, illetve a tiltási igény betartása az érintett dolgozót irányító munkahelyi vezető feladata.
- 5.4. A tiltást igénylő munkakörökben dolgozó nők a szükséges korlátozó intézkedés meghozatala érdekében terhességükről mielőbb értesítsék a munkahelyi vezetőjüket.
- 5.5. A tiltás meghozatalának okát a munkahelyi vezető illetéktelen személlyel nem közölheti.
- 5.6. A munkahelyi terhelések változását a munkahelyi vezető köteles folyamatosan figyelemmel kísérni és igény szerint a szükséges korlátozó-tiltó rendelkezéseket megtenni.

Azon munkakörök, tevékenységi körök, ahol a munkavégzés sajátosságaiból adódóan sérülékenynek minősülő munkavállalók nem, vagy csak korlátozott módon végezhetnek munkát

A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet alapján

Munkakör/Tevékenység	NŐ					FÉRFI		Az egészséget potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések	
	Terhes (1)	Fiatalkorú	<45	45-x	>x	Fiatalkorú	>x	Sorszám	Megnevezés
ápoló, asszisztens, főnővér, stb./ápolási tevékenység	+	+	(3), (5)	(3), (5)	+	(3), (5)	(3), (5)	1.1.1.1.	Közepesen nehéz munka
								1.1.1.2.	Nehéz munka
								1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
betegszállító	+	+	(3), (5)	(3), (5)	+	+	(3), (5)	1.1.1.1.	Közepesen nehéz munka
								1.1.1.2.	Nehéz munka
								1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
								2.1.2.	Hideg munkakörnyezetben végzett munka
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
boncmester	+	+	(3), (5)	(3), (5)	+	+	(5)	1.1.1.1.	Közepesen nehéz munka
								1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.8.2.	Szerves oldószerek gyártásával, kiserelésével és felhasználásával járó munkák
bútorasztalos, kárpitos	+	+	(3), (5)	(3), (5)	+	+	(5)	1.1.1.1.	Közepesen nehéz munka
								1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
								2.6.	Zajexpozícióban végzett munka: a munkavállalót érő, az alkalmazott egyéni hallásvédő eszköz zajcsillapító képességének figyelembevételével számított 87 dBA egyenértékű A-hangnyomásszintet meghaladó napi expozíció, illetve a munkavállalót érő 140 dBC csúcs hangnyomásszintet meghaladó pillanatnyi zajbehatalás

Munkakör/Tevékenység	NŐ					FÉRFI		Az egészséget potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések	
	Terhes (1)	Fiatalkorú	<45	45-x	>x	Fiatalkorú	>x	Sorszám	Megnevezés
festő-mázoló	+, (2)	+	(5)	(5)	+	+	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
								2.8.2.	Szerves oldószerek gyártásával, kiszerezésével és felhasználásával járó munkák
gépkocsi rakodó	+	+	(3), (5)	(3), (5)	+	+	(3), (5)	1.1.1.2.	Nehéz munka
								1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.1.1.2.	Közepesen nehéz fizikai munka
								2.1.2.	Hideg munkakörnyezetben végzett munka
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
2.1.4.	Nedves munkakörnyezetben végzett munka								
gépkocsivezető	+	+	(5)	(5)	+	(5)	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
gondnok	+	+	(5)	(5)	+	+	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.1.1.3.	Könnyű fizikai munka
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
								2.8.2.	Szerves oldószerek gyártásával, kiszerezésével és felhasználásával járó munkák
ionizáló sugárzásban végzett munka	+, (2)	+	(5), (8)	(5)	+	+	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.4.	Ionizáló sugár-expozícióban dolgozók
								2.8.7.	Vegyianyagokkal történő expozíció

Munkakör/Tevékenység	NŐ					FÉRFI		Az egészséget potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések	
	Terhes (1)	Fiatal-korú	<45	45-x	>x	Fiatal-korú	>x	Sorszám	Megnevezés
karbantartó	+, (2)	+	(3), (5)	(3), (5)	+	+	(5)	1.1.1.1.	Közepesen nehéz munka
								1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
								2.6.	Zajexpozícióban végzett munka: a munkavállalót érő, az alkalmazott egyéni hallásvédő eszköz zajcsillapító képességének figyelembevételével számított 87 dBA egyenértékű A-hangnyomásszintet meghaladó napi expozíció, illetve a munkavállalót érő 140 dBC csúcs hangnyomásszintet meghaladó pillanatnyi zajbehátás
								2.8.2.	Szerves oldószerek gyártásával, kiszerezésével és felhasználásával járó munkák
laboratóriumban végzett munka	+, (2)	+	(5), (8)		(5)	+	(5)	2.4.	Ionizáló sugár-expozícióban dolgozók
								2.8.	Nagyon mérgező, a reprodukciót károsító, daganatkeltő, teratogén, mutagén vegyi anyagok expozíciója
								2.8.3.	Higany és higanyvegyületek, indium és indium-vegyületek, VI. értékű króm és VI. értékű krómvegyületek előállításával, gyártásával, feldolgozásával, felhasználásával járó munkák
								2.8.2.	Szerves oldószerek gyártásával, kiszerezésével és felhasználásával járó munkák
								2.8.3.	Higany és higanyvegyületek, indium és indium-vegyületek, VI. értékű króm és VI. értékű krómvegyületek előállításával, gyártásával, feldolgozásával, felhasználásával járó munkák
								2.8.4.	Antibiotikumok gyártásával, csomagolásával, üzemszerű felhasználásával járó munkák
								2.8.5.	Hormonok, hormonkészítmények gyártásával, csomagolásával járó munkák
								2.8.6.	A külön jogszabályban meghatározott rákkeltő anyagok
								2.8.8.	Szaporodást károsító anyagok 2. kategória
2.8.9.	Mutagén anyagok 2. kategória								

Munkakör/Tevékenység	NŐ					FÉRFI		Az egészséget potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések	
	Terhes (1)	Fiatal-korú	<45	45-x	>x	Fiatal-korú	>x	Sorszám	Megnevezés
lakatos, hegesztő	+	+	(5)	(5)	+	+	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
								2.1.1.2.	Közepesen nehéz fizikai munka
								2.6.	Zajexpozícióban végzett munka: a munkavállalót érő, az alkalmazott egyéni hallásvédő eszköz zajcsillapító képességének figyelembevételével számított 87 dBA egyenértékű A-hangnyomásszintet meghaladó napi expozíció, illetve a munkavállalót érő 140 dBC csúcs hangnyomásszintet meghaladó pillanatnyi zajbehatalás
orvos	+, (2)	+	(5), (8)	(5)	(5)	+	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
								1.2.2.	Fokozott pszichés információterheléssel járó vagy különleges figyelmet igénylő tevékenység (időhiány viszonyai közötti döntési feladatok, nagytömegű eltérő jelentésű információ felvétele és értelmezése nagy pontosságú ellenőrzési funkciók teljesítése zavaró ingereket tartalmazó környezetben), ha meghaladja a törvényes munkaidő 50%-át
								2.8.	Nagyon mérgező, a reprodukciót károsító, daganatkeltő, teratogén, mutagén vegyi anyagok expozíciója
								2.8.2.	Szerves oldószerek gyártásával, kiszerezésével és felhasználásával járó munkák
								2.8.3.	Higany és higanyvegyületek, indium és indium-vegyületek, VI. értékű króm és VI. értékű krómvegyületek előállításával, gyártásával, feldolgozásával, felhasználásával járó munkák
								2.8.6.	A külön jogszabályban meghatározott rákkeltő anyagok
								2.8.7.	Vegyi anyagokkal történő expozíció
								2.8.8.	Szaporodást károsító anyagok 2. kategória
2.8.9.	Mutagén anyagok 2. kategória								

Munkakör/Tevékenység	NŐ					FÉRFI		Az egészséget potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések	
	Terhes (1)	Fiatal-korú	<45	45-x	>x	Fiatal-korú	>x	Sorszám	Megnevezés
portás	+	+					(5)	2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
raktáros/raktárban végzett munka	+	+	(5)	(5)	+	(5)	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
rendész	+	+					(5)	2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
takarító/takarítás, mosás	+, (2)	+	(5), (8)		(5)	+	(5)	2.1.1.3.	Könnyű fizikai munka
								2.8.7.	Vegyai anyagokkal történő expozíció
								2.8.2.	Szerves oldószerek gyártásával, kiszerezésével és felhasználásával járó munkák
targoncás	+	+	(5)	(5)	+	+	(5)	1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.1.1.3.	Könnyű fizikai munka
								2.1.2.	Hideg munkakörnyezetben végzett munka
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
								2.1.4.	Nedves munkakörnyezetben végzett munka
telepőr	+	+				+	(5)	2.1.2.	Hideg munkakörnyezetben végzett munka
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
udvaros/ szabadban végzett munka	+	+	(3), (5)	(3), (5)	+	+	(5)	1.1.1.1.	Közepesen nehéz munka
								1.1.2.1.	Anyagmozgatási munka
								1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								2.1.3.	Váltakozva hideg-meleg munkahelyen végzett munka
								2.1.2.	Hideg munkakörnyezetben végzett munka
								2.6.	Zajexpozícióban végzett munka: a munkavállalót érő, az alkalmazott egyéni hallásvédő eszköz zajcsillapító képességének figyelembevételével számított 87 dBA egyenértékű A-hangnyomásszintet meghaladó napi expozíció, illetve a munkavállalót érő 140 dBC csúcs hangnyomásszintet meghaladó pillanatnyi zajbehatás

Munkakör/Tevékenység	NŐ					FÉRFI		Az egészséget potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések	
	Terhes (1)	Fiatal-korú	<45	45-x	>x	Fiatal-korú	>x	Sorszám	Megnevezés
villanszerelő/villanszerelés	+	+	(5)	(5)	+	+	(5)	1.1.2.2.	> 10 kg tömeg emelése
								1.1.2.3.	Kényszertesthelyzetben végzett munka
								1.3.	A dolgozó saját vagy mások egészsége, testi épsége szempontjából az átlagosat meghaladó mértékű kockázattal járó munka (9)

Jelmagyarázat:

+ Tiltás.

(1) A tiltás várandósokra, nemrégén szült dolgozókra és szoptató anyákra terjed ki.

(2) A tiltás az anyatejet adókra is kiterjed.

(3) Az MSZ 21875:79 Melléklet M1-ben férfiakra megadott érték 70%-a.

(5) Esetenkénti döntés a munkaköri alkalmassági vizsgálat és a munkakörre kiterjedő ergonómiai vizsgálat, a megterhelés-igénybevétel elemzése alapszolgáltatás keretében.

(8) Korai terhesség (<14. terhességi nap) vizsgálati feltételeinek és vizsgálatának biztosítása kötelező. A korai várandósság védelme végett a fogamzásképes korú nő a (8) jelzésű anyagokkal (ezek gyártásával, kiszerezésével, illetőleg növényvédő szerek esetében felhordásával) csak akkor foglalkoztatható, ha a munkaadó biztosítja a korai várandósság diagnosztizálásához szükséges gyorsesztest. A gyorsesztest családtervezés előtt álló munkavállaló nő a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa útján kapja meg, ha a családtervezést neki bejelentette, és a gyorsesztest alkalmazásának módját, időpontját az orvossal ugyancsak előzetesen megbeszélte, és írásban nyilatkozik arról, hogy a megbeszélés értelmében megfelelően jár el, valamint a teszt eredményéről a foglalkozás-egészségügyi orvosát 24 órán belül tájékoztatja.

(9) A 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 4. számú mellékletében szereplő munkakörök, tevékenységek.

x Az egyénre irányadó nyugdíjkorhatár.